

תוכן העניינים

3	אל הלומדות והלומדים ואל המלמדות והמלמדים.....
4	חומר הלימוד במורפולוגיה ובתחביר.....
11	חלק א: מילים, מיליות וצירופים.....
12	חלקי הדיבר: שם עצם וצירופי שם עצם.....
13	1. מינו של שם העצם.....
16	2. ריבוי, יידוע ושייכות.....
23	3. צירופי שם עצם המתפקדים כשם עצם.....
28	חלקי הדיבר: שם תואר וצירופי שם תואר.....
29	1. סוגי שם תואר.....
31	2. צירופים המתפקדים כשם תואר.....
38	חלקי הדיבר: המקור הנטוי, צירופי שם הפועל ושם הפעולה.....
39	1. המקור הנטוי, תצורתו ותפקידיו.....
43	2. צירופי צורה סתמית.....
48	חלקי הדיבר: תיאורי הפועל.....
48	1. תיאורי הפועל ותיאורי אופן הפעולה.....
51	2. תיאור מצב.....
56	חלקי הדיבר: מילות שלילה.....
63	חלקי הדיבר: מילות (יחס, תיאור, קישור).....
85	חלק ב: משפטים.....
86	האוגד.....
92	משפטי מושא ומשפטי לוואי.....
100	מילות הדגשה, הוספה והוצאה.....

107מילות הדגמה והסבר
109מילות סיבה ומילות תוצאה
113אפוא (אם כן/כך) ולכן
115מילות תכלית
121מילות השוואה
125מילות מידה וכמות
128מילות ויתור ומילות הסתייגות
135ביטויי היקש
139מילות תנאי
147מילות זמן
157פתרונות

מקרא לסמלילים:

שיר

תרגיל

תרגיל ברמה גבוהה

הסברים

אל הלומדות והלומדים ואל המלמדות והמלמדים,

בשלב זה של לימודיכם רוב פריטי הצורות והתחביר כבר מוכרים לרובכם. בספר זה הבאתי את חומר הלימוד לרמה ו' כפי שהוא מופיע בחוברת "רשימת פריטי מורפולוגיה ותחביר להוראת עברית בשש רמות" בעריכת רון כוזר, המהווה בסיס ומורה דרך לנושאי הלימוד בדקדוק באולפן של היחידה להוראת העברית באוניברסיטה העברית בירושלים וכן למבחני היחידה לעברית.

מבנה הספר

בהמשך מבוא זה מופיעות טבלאות מפורטות של הנושאים בתוספת הדגמות מעטות. טבלאות אלה מתבססות על "רשימת פריטי מורפולוגיה ותחביר להוראת עברית בשש רמות" שזכרה לעיל. בהמשך הספר נדון כל נושא בפרק נפרד, מפורט ומודגם. כל פרק פותח בשיר או בפזמון, שיש בו הדגמה של נושא הפרק. לאחריו הערות נחוצות לטבלאות והסברים נוספים. בהמשך מובא תרגול המותאם לרמת הפטור ולאחריה. רבים מהמשפטים בתרגילים מבוססים על משפטים שנדלו מן המרשתת במטרה לשמור על טבעיות וקבילות של השפה. חלק מהתרגילים מובאים כקטעי קלוז. בחלק מהנושאים הובאו גם תרגילי הבעה.

מבחינת סדר הבאת הדברים הספר מתקדם מן העיסוק במילה הבודדת ובצירופים בחלק א: שם עצם, שם תואר וכדומה וצירופים כגון צירופי שם פועל למשל, ומשם אל חומרי ה"דבק" במשפט, דהיינו – מילות היחס ומילות הקישור. בחלק ב נדונים המשפטים לסוגיהם. התרגילים מגוונים: יש תרגילי שיבוץ, תרגילי השלמה משפטים, תרגילי המרת משפטים, קטעי קלוז ארוכים, תרגילי כתיבה ועוד. בסוף הספר מובאים פתרונות לתרגילים.

הכתיב בספר

הספר כולו כתוב לפי כללי הכתיב המלא המעודכנים כפי שקבעה האקדמיה ללשון העברית.

חובה נעימה להודות

אני מודה מורים ולתלמידים ברמה ו' שלמדו ולימדו במהדורות הניסוי של הספר ואשר טעויותיהם והערותיהם סייעו לי לתקן את הדורש תיקון בדרך אל המהדורה הזאת.

אני מודה לאסתר דלשד אשר התנדבה לקרוא את הספר ולהעיר הערות חכמות ומחכימות.

תודות גם לאנשי הוצאת אקדמון ומאגנס שסייעו בהוצאה: רוחמה הלוי שעוזרת לי תמיד בנעימות וברצון, שלומי אספר שמגלה מעורבות ואכפתיות ובראשם יהונתן נדב מנכ"ל מאגנס שללא תרומתו לא היה הספר רואה אור.

לומדות ולומדים יקרים, אני תקווה שהספר יסייע בהעלאת רמת העברית שלכם, ביכולת הבנת הנקרא, ביכולת הביטוי בכתב וכן יתרום להעשרת אוצר המילים שלכן ושלכם, לשפר את ידיעת התחביר בפרט והעברית בכלל.

בהצלחה,

גוני